

ĐỜI SỐNG – TƯ LIỆU KHOA HỌC

Hội thảo bàn tròn cấp cao lần thứ 3 về Tổng kết 20 năm Đổi mới

Trong 2 ngày 15 và 16/12/2005, tại Hà Nội, Viện Khoa học xã hội Việt Nam phối hợp với Chương trình phát triển Liên Hợp Quốc (UNDP) và Cơ quan hợp tác phát triển quốc tế Thụy Điển (SIDA) tổ chức cuộc Hội thảo bàn tròn cấp cao lần thứ 3 về Tổng kết 20 năm Đổi mới trong khuôn khổ dự án “Hỗ trợ tổng kết 20 năm *Đổi mới* ở Việt Nam”. Tham dự Hội thảo có Lãnh đạo Viện KHXH Việt Nam; Ông Jordan Ryan - đại diện thường trú UNDP tại Hà Nội; bà Anna Lindsted - Đại sứ đặc mệnh toàn quyền Đại sứ quán Thụy Điển tại Việt Nam; đại diện lãnh đạo các cơ quan khoa giáo trung ương, các học viện chính trị, học viện quan hệ quốc tế, các trường đại học, các học giả hàng đầu của quốc tế và Việt Nam, các nhà nghiên cứu khoa học, các giảng viên đến từ Vương quốc Anh, Canada, Hoa Kỳ, Hong Kong, Australia... cùng nhiều phóng viên báo chí, phát thanh và truyền hình tới dự đưa tin bài. Các học giả tham dự Hội thảo cùng nhau thảo luận, trao đổi kinh nghiệm về thực tiễn 20 năm thực hiện công cuộc Đổi mới của Việt Nam, qua đó đóng góp ý kiến xây dựng phương hướng phát triển kinh tế-xã hội dài hạn của Việt Nam trong tương lai. Các tham luận được tập trung trình bày theo bốn nhóm vấn đề lớn có ý nghĩa đối với Việt Nam là bối cảnh khu vực và quốc tế; giới và phát triển; phát triển nông thôn và đô thị hoá; và vai trò của Nhà nước.

GS., TS. Đỗ Hoài Nam, Chủ tịch Viện KHXH Việt Nam đã phát biểu khai mạc Hội thảo.

Trong lời phát biểu chào mừng Hội thảo, ông Jordan Ryan và bà Anna Lindsted đã khẳng định những thành tựu ấn tượng của công cuộc *Đổi mới* của Việt Nam, đồng thời chỉ rõ những thách thức mà Việt Nam sẽ phải đối mặt trong thời gian tới.

Các học giả tham dự Hội thảo chia sẻ quan điểm cùng ông Jordan Ryan về 3 giai đoạn chuyển đổi của Việt Nam trong khoảng thời gian 30 năm gần đây - chuyển từ thời chiến sang thời bình; chuyển đổi từ cơ chế kế hoạch hoá tập trung sang cơ chế thị trường; và nay chuyển từ nước có mức thu nhập thấp sang nước có mức thu nhập trung bình trong giai đoạn 5 năm hiện nay. Và hiện Việt Nam đang thực sự tiến hành giai đoạn chuyển đổi thứ tư - chuyển từ chế độ tập trung dân chủ sang *quyền dân chủ công dân*. Các học giả nhất trí cho rằng để có sự tăng trưởng bền vững về lâu dài và đảm bảo cho mọi người dân Việt Nam có thể phát huy tiềm năng của mình, ngay từ bây giờ cần nghiên cứu một cách nghiêm túc các vấn đề như toàn cầu hoá, ảnh hưởng của những chênh lệch về giới cũng như sự phân bố kết quả tăng trưởng ngày càng tăng hiện nay giữa thành thị và nông thôn.

Ông Herman Schwartz, GS. chính trị của trường Đại học Virginia với bài tham luận về “Toàn cầu hoá và phát

triển kinh tế: tầm nhìn dài hạn” cho rằng các quốc gia hiện đại và các thị trường hiện đại cần tới nhau và tùy thuộc lẫn nhau. Để phản bác quan niệm cho rằng phát triển thị trường đồng nghĩa với việc thu hẹp vai trò của Nhà nước, Schwartz cho biết lịch sử của các quốc gia phát triển thành công chính là lịch sử của các quốc gia thúc đẩy tăng trưởng và giải quyết tốt các vấn đề chính trị nội bộ gây trở ngại cho quá trình công nghiệp hoá và tăng trưởng.

Về lĩnh vực cải cách hành chính công của Việt Nam, các học giả cùng điểm lại những kết quả đạt được bước đầu, những bài học rút ra và những bước tiếp theo cần phải làm. Đặc biệt có bài tham luận của GS. Martin Painter (trường Đại học City của Hong Kong) phân tích và nhận xét về Chương trình cải cách hành chính công của Việt Nam, trong đó tập trung chủ yếu vào vấn đề năng lực và trình tự chương trình cải cách. Ông đã nêu lên một số bài học từ các mô hình quốc tế và kinh nghiệm của các nước đang phát triển trong lĩnh vực cải cách hành chính công.

Các học giả đến từ các trường đại học của Mỹ, Anh, Australia đã mang đến Hội thảo những nghiên cứu sâu sắc về con đường đổi mới của Việt Nam cả về chính trị, xã hội và kinh tế và đều khẳng định những thành tựu ấn tượng của 20 năm Đổi mới, đồng thời đưa ra nhiều tham vấn cho con đường phát triển tiếp theo của Việt Nam, trong đó nhấn mạnh đến việc làm thế nào để thành quả của Đổi mới đến được với mọi người dân.

HIỀN LY

Hội nghị ngành Thông tin khoa học và công nghệ lần thứ V

Được sự đồng ý của Lãnh đạo Bộ Khoa học và Công nghệ (KH&CN), Trung tâm Thông tin KH&CN quốc gia (Bộ Khoa học và Công nghệ) đã tổ chức *Hội nghị ngành Thông tin khoa học và công nghệ lần thứ V* vào sáng 25/11/2005, tại Trung tâm Thông tin KH&CN quốc gia. Thứ trưởng Bộ KH&CN Lê Đình Tiến đã tới dự và đọc diễn văn khai mạc Hội nghị.

Tham dự Hội nghị còn có: 50 sở KH&CN; 24 cơ quan thông tin thuộc 24 bộ/ngành và cơ quan ngang bộ; 10 cơ quan thông tin thuộc các trường đại học và viện nghiên cứu, 6 cơ quan thông tin thuộc các tổng công ty và công ty; và một số cơ quan khác. Hội nghị lần này nhằm đánh giá tình hình hoạt động thông tin KH&CN ở Việt Nam, đặc biệt là từ năm 1996 (từ khi có Nghị quyết TƯ 2, khóa VIII về KH&CN); đề ra phương hướng, nhiệm vụ và các biện pháp thiết thực nhằm phát triển hoạt động này trong giai đoạn 2006-2010 và những năm tiếp theo.

Cùng với hoạt động KH&CN, công tác thông tin KH&CN ở nước ta đã trải qua quá trình hơn 45 năm hình thành và phát triển. Được sự quan tâm của Đảng và Nhà nước, hệ thống thông tin KH&CN đã được đầu tư phát triển về tiềm lực để nâng cao năng lực hoạt động; khung khổ pháp lý và chính sách được hình thành và từng bước hoàn thiện, tạo điều kiện thuận lợi cho công tác thông tin KH&CN. Nhờ vậy, hệ thống thông tin KH&CN quốc gia đã có những bước phát triển đáng kể. Trong những năm gần đây, trình độ công nghệ

của nhiều cơ quan thông tin KH&CN của đất nước đã được tăng cường một bước. Có thể nhận thấy hoạt động thông tin KH&CN ở nước ta đã có những đổi mới kịp thời, theo hướng ngày càng gắn kết giữa sản xuất và thực tiễn cuộc sống, không ngừng nâng cao chất lượng thông tin và hiện đại hóa phương thức phục vụ.

Các đại biểu dự Hội nghị nhất trí với đánh giá của Thứ trưởng Bộ KH&CN Lê Đình Tiến rằng: “Thời gian qua, hoạt động thông tin KH&CN đã đạt nhiều thành tựu trong quá trình phát triển và đóng góp nhiều cho sự phát triển kinh tế-xã hội của đất nước nói chung, cho hoạt động của các ngành, các địa phương và cho hoạt động KH&CN nói riêng; góp phần tích cực vào việc cung cấp thông tin phục vụ công tác hoạch định chính sách và ra quyết định của các cấp lãnh đạo; thúc đẩy sự hình thành thị trường công nghệ; tăng cường phục vụ cho nông nghiệp, nông thôn cũng như phục vụ cho doanh nghiệp, nhất là doanh nghiệp vừa và nhỏ; và việc nâng cao dân trí.

Tuy nhiên, Hội nghị cũng chỉ ra rằng: “Hoạt động thông tin KH&CN ở nước ta vẫn còn những bất cập như: nguồn lực thông tin còn rất hạn chế, tản mạn; việc liên kết, chia sẻ nguồn tin còn chưa đáp ứng yêu cầu; công tác ứng dụng công nghệ thông tin và viễn thông vào hoạt động ở nhiều nơi còn yếu; cơ sở vật chất - kỹ thuật còn nghèo nàn, chưa được hiện đại hóa theo kịp nhu cầu, đòi hỏi của cuộc sống; đội ngũ cán bộ thông tin mỏng, chưa đạt trình độ chuyên nghiệp cần thiết về chuyên môn, nghiệp vụ và ngoại ngữ; chưa có nhiều sản

phẩm và dịch vụ thông tin có giá trị gia tăng cao...”.

Về phát triển công tác thông tin KH&CN trong thời gian tới, Hội nghị khẳng định: “sự phát triển kinh tế - xã hội của đất nước ta trong giai đoạn mới đòi hỏi KH&CN phải được phát triển mạnh mẽ để thực sự trở thành nền tảng và động lực cho quá trình công nghiệp hóa, hiện đại hóa đất nước; đặc biệt trong bối cảnh nền kinh tế thế giới đang chuyển từ kinh tế công nghiệp sang kinh tế tri thức và xây dựng xã hội thông tin... Điều này đòi hỏi công tác thông tin KH&CN phải được phát triển mạnh mẽ bảo đảm là một nguồn lực quan trọng cho sự phát triển KH&CN đất nước. Cơ chế quản lý và tổ chức hoạt động thông tin KH&CN cũng phải được đổi mới để phù hợp với nền kinh tế thị trường định hướng xã hội chủ nghĩa, đáp ứng yêu cầu hội nhập kinh tế quốc tế của đất nước”.

Về phương hướng hoạt động trong thời gian tới, Hội nghị tập trung thảo luận 4 vấn đề:

- Những yêu cầu mới của sự phát triển kinh tế-xã hội trong giai đoạn tới đặt ra cho hoạt động thông tin KH&CN;

- Hoạt động dịch vụ thông tin trong điều kiện kinh tế thị trường xã hội chủ nghĩa, đặc biệt là những yêu cầu của thị trường KH&CN đặt ra cho dịch vụ thông tin KH&CN;

- Những đổi mới về quản lý KH&CN tác động đến hoạt động và tổ chức của hệ thống thông tin KH&CN (như cơ chế tự chủ, tự chịu trách nhiệm đối với các tổ chức KH&CN, bao gồm cả các tổ chức dịch vụ thông tin KH&CN);

- Sự phát triển, sử dụng và quản lý nguồn thông tin KH&CN của đất nước.

Tại Hội nghị, các đại biểu đã nghe các báo cáo tham luận của các đại biểu và tiến hành thảo luận về các vấn đề trọng tâm trên.

Trong thời gian diễn ra Hội nghị, Trung tâm Thông tin KH&CN quốc gia đã tổ chức Triển lãm về hoạt động thông tin KH&CN nhằm giới thiệu những sản phẩm và dịch vụ của một số cơ quan thông tin tư liệu và một số thiết bị, phương tiện phục vụ cho hoạt động của ngành. Viện Thông tin Khoa học xã hội đã chuẩn bị và chuyển đến các đại biểu báo cáo tham luận *Hoạt động thông tin-thư viện tại Viện Khoa học xã hội Việt Nam: Hiện trạng - giai đoạn 2006-2010 và những năm tiếp theo*. Tại Hội nghị, PGS., TS. Hồ Sĩ Quý, Viện trưởng Viện Thông tin Khoa học xã hội, đã phát biểu về các vấn đề của thông tin khoa học xã hội giai đoạn hiện nay phục vụ phát triển kinh tế-xã hội nói chung và phục vụ các hoạt động khoa học xã hội nói riêng.

TRẦN MẠNH TUẤN

Văn phòng điện tử (e-office)

Công cuộc tin học hoá cải cách hành chính ở Việt Nam đã được thực hiện trong gần 10 năm qua, nhưng hiệu quả ứng dụng còn nhiều hạn chế. Phần lớn các cơ quan ban, ngành, các doanh nghiệp ở Việt Nam đã có các hệ thống mạng nội bộ, nhưng máy tính vẫn chủ yếu được sử dụng trong soạn thảo văn bản, ứng dụng cá nhân. Hệ thống mạng chưa phát huy được lợi thế của nó.

Trong năm 2005, nhiều cuộc hội nghị, hội thảo nhằm thúc đẩy các dịch vụ và ứng dụng mạng, các phần mềm công nghệ thông tin vào cuộc sống như: *Thúc đẩy phát triển các dịch vụ và ứng dụng mạng làm việc hiện thực e-ASEAN* (chủ đề của Hội nghị Bộ trưởng Viễn thông và công nghệ thông tin khu vực ASEAN lần thứ 5 ASEAN TELMIN 5), *Hội nghị công nghệ thông tin toàn quốc lần thứ III (IT III)*... và gần đây nhất là *Hội thảo đánh giá cải cách hành chính giai đoạn I (2001-2005)*, trong đó một trong những nhiệm vụ trọng tâm đề xuất trong *Dự thảo Kế hoạch giai đoạn II (2006-2010)* nhằm thực hiện Chương trình tổng thể cải cách hành chính nhà nước giai đoạn này là: đổi mới cơ chế hoạt động và tổ chức của các đơn vị sự nghiệp, dịch vụ công; triển khai mạng ứng dụng công nghệ thông tin vào hoạt động của các cơ quan hành chính nhà nước, thực hiện tốt kế hoạch phát triển Chính phủ điện tử đến năm 2010 của Việt Nam.

Sau 4 năm nghiên cứu, vừa qua Trung tâm An ninh mạng BKIS chính thức giới thiệu phần mềm e-office (văn phòng điện tử) là hệ thống phần mềm trao đổi thông tin, điều hành tác nghiệp và quản lý trình duyệt công văn, văn bản, hồ sơ công việc trên máy tính. Đây là phần mềm hữu ích, góp phần hiện thực hóa công cuộc cải cách hành chính ở Việt Nam trong thời gian tới.

Với triết lý hoàn toàn mới “khiến thông tin tìm đến với người sử dụng”, phần mềm e-office giúp người sử dụng máy tính tận dụng tối đa những tiện ích của mạng máy tính, của internet chỉ bằng cách click chuột, như: 1/ xây dựng

hệ thống thông báo trong cơ quan, giúp lãnh đạo có thể gửi các thông báo cho toàn bộ nhân viên, các phòng, ban trong cơ quan nhanh chóng, kịp thời, có thể giao việc cho nhân viên và tiếp nhận phản hồi từ các công việc đó; 2/ xây dựng hệ thống trao đổi thông tin giúp cán bộ, chuyên viên trong cơ quan có thể trao đổi thông tin trực tiếp với nhau qua hội thoại bằng âm thanh, hình ảnh, gửi tài liệu, báo cáo công việc, gửi tin nhắn di động ; 3/ giúp người sử dụng máy tính lên lịch làm việc, chủ động đưa thông tin đến cho người sử dụng, giúp họ không phải định kỳ kiểm tra xem có thông tin mới hay không, tự động nhắc nhở khi đến thời điểm diễn ra công việc đó thông qua máy tính hoặc điện thoại di động...

Sự giao tiếp qua máy sống động sẽ bớt đi những nhân viên văn phòng thụ động, tiết kiệm thời gian và tài chính của cơ quan hành chính, bởi khi sử dụng e-office các cơ quan sẽ không tốn nhiều thời gian chạy qua, chạy lại đưa công văn giấy tờ thông báo, không tốn nhiều tiền điện thoại liên lạc... đồng thời tạo một phong cách làm việc mới, hiện đại hơn. Quy trình xử lý thông tin nhanh

chóng, phản hồi gần như lập tức sẽ buộc tất cả mọi người phải tích cực hơn. Hiện nay e-office đang được sử dụng ở một số cơ quan như: Văn phòng Quốc hội Việt Nam, Đài truyền hình Việt Nam, Bộ Nội vụ... tuy nhiên vẫn chưa được phổ biến.

Một số chức năng khác phục vụ và hỗ trợ để trao đổi thông tin qua e-office mà người sử dụng máy tính có thể khai thác:

- Quản lý lịch làm việc, nhắc việc, giao việc qua mạng.
- Quản lý các thông báo chung.
- Duyệt bài viết cho các trang web.
- Quản lý gửi, nhận e-mail, chia sẻ file.
- Hội nghị, hội thảo qua mạng.
- Quản lý, trình duyệt công văn đến.
- Quản lý hồ sơ công việc.
- Khai thác thông tin.
- Công cụ phân chia luồng công việc...

VÂN HÀ
tổng hợp